

ДЕРЖАВНА СЛУЖБА УКРАЇНИ З НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЙ
ЛЬВІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
БЕЗПЕКИ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ

КУЛЬТУРА ЯК ФЕНОМЕН ЛЮДСЬКОГО ДУХУ

(БАГАТОГРАННІСТЬ І НАУКОВЕ ОСМИСЛЕННЯ)

Збірник матеріалів

VII Міжнародної наукової конференції курсантів, студентів, аспірантів та ад'юнктів

28 жовтня 2025 року

Львів 2025

«Культура як феномен людського духу (багатогранність і наукове осмислення)»: збірник матеріалів VII Міжнародної наукової конференції курсантів, студентів, аспірантів та ад'юнктів, м. Львів, 28 жовтня 2025 року. Львів: ЛДУ БЖД, 2025. 382 с.

РЕДКОЛЕГІЯ:

Ярослав ІЛЬЧИШИН, кандидат педагогічних наук

Ігор КОВАЛЬ, кандидат педагогічних наук

Лідія ВЕРБИЦЬКА, кандидат філологічних наук

Ірина БАБІЙ, кандидат педагогічних наук

Христина ВЕРБИЦЬКА, кандидат наук з соціальних комунікацій, доцент

Тетяна БОТВИН, доктор філософії, доцент

Марія ІВАНЧЕНКО, кандидат філологічних наук, доцент

Марина КУЛЬЧИЦЬКА, кандидат філологічних наук, доцент

Галина ХЛИПАВКА, кандидат педагогічних наук

Тетяна КОНІВЦЬКА, кандидат педагогічних наук, доцент

Тетяна ПУНДИК

Технічне оформлення: **Андрій БАБИЧ**

Збірник укладено за матеріалами VII Міжнародної наукової конференції курсантів, студентів, аспірантів та ад'юнктів «Культура як феномен людського духу (багатогранність і наукове осмислення)» 28 жовтня 2025 року.

Матеріали друкуються українською та англійською мовами.

Збірник містить матеріали таких тематичних секцій

- Секція 1. Мова як інструмент гібридної війни.
- Секція 2. Українська культурно-національна складова світової цивілізації. Культура і війна.
- Секція 3. Етичне й естетичне в культурі. Релігія як сфера культури.
- Секція 4. Соціально-психологічні чинники культуротворення. Соціокультурний вимір науки. Інформаційно-комунікаційні технології як новітня форма існування культури.
- Секція 5. Національні мови і культури в їх специфіці та взаємодії. Гендерна чутливість у культурі.

За точність наведених фактів, самостійність наукового аналізу та нормативність стилістики викладу, а також за використання відомостей, що не рекомендовані до відкритої публікації, відповідають автори матеріалів та їхні керівники.

momenti#:~:text=%D0%9D%D0%B0%20%D1%81%D1%8C%D0%BE%D0%B3%D0%BE%D0
HYPERLINK "https://mvs.gov.ua/news/psixologicna-pidtrimka-na-liniyi-zittia-iak-faxivci-dsns-
dopomagaiut-ukrayinciam-u-naitiazci-
momenti"%B4%D0%BD%D1%96%20128%20%D0%BF%D1%81%D0%B8%D1%85%D0%BE
%D0%BB%D0%BE%D0%B3%D1%96%D0%B2%20%D1%82%D0%B0%20%D0%BF%D1%81
%D0%B8%D1%85%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B3%D0%B8%D0%BD%D1%8C%20%
D0%94%D0%B5%D1%80%D0%B6%D0%B0%D0%B2%D0%BD%D0%BE%D1%97%20%D1
%81%D0%BB%D1%83%D0%B6%D0%B1%D0%B8,%D0%B5%D0%B2%D0%B0%D0%BA%
D1%83%D0%B0%D1%86%D1%96%D0%B9%20%D1%96%20%D0%BD%D0%B0%D0%B2%
D1%96%D1%82%D1%8C%20%D0%BF%D1%96%D0%B4%20%D1%87%D0%B0%D1%81%2
0%D0%B2%D0%BF%D1%96%D0%B7%D0%BD%D0%B0%D0%BD%D0%BD%D1%8F%20%
D1%82%D1%96%D0%BB%20%D0%B7%D0%B0%D0%B3%D0%B8%D0%B1%D0%BB%D0
%B8%D1%85.

8. Методичні рекомендації з інтеграції гендерних підходів в систему підготовки фахівців для сектору безпеки і оборони України. 300 с. URL: <https://lnk.ua/xVm8PdGev>

УДК 391:316.7(477)

МОДА ЯК ІНСТРУМЕНТ ПОЛІТИКИ: ДОСВІД УКРАЇНИ ПІСЛЯ ПОВНОМАСШТАБНОГО ВТОРГНЕННЯ

Божена ГУЗЬ

*Науковий керівник – Галина ХЛИПАВКА, доцент кафедри українознавства та
міжкультурної комунікації, кандидат педагогічних наук
Львівський державний університет безпеки життєдіяльності*

Після початку повномасштабного вторгнення Росії в Україну мода перестала бути лише сферою краси й естетики. Вона стала формою комунікації, культурного спротиву та вираження національної ідентичності. Одяг, кольори й навіть способи виробництва почали нести політичний і моральний зміст. Українська мода перетворилася на інструмент, за допомогою якого суспільство заявляє про свої цінності, пам'ять і гідність.

Після 24 лютого 2022 року кольори українського прапора, вишивані орнаменти, колосся, калина й камуфляж стали знаками солідарності та спротиву. Одяг набув здатності «говорити» – не через логотипи, а через символіку. Кожен елемент – від стриманої палітри до ручної вишивки – містить послання про незламність і любов до своєї землі. Як зазначає Оксана Забужко, в часи випробувань культура стає «формою пам'яті, що тримає народ при собі» [2, с. 44]. Саме це спостерігаємо в сучасній українській моді.

Бренд FROLOV поєднав естетику й благодійність: його проєкт FROLOV HEART спрямований на підтримку поранених дітей та медичних ініціатив. Колекції дизайнера Івана Фролова демонструють, що навіть гламур може бути солідарним, а подіум – майданчиком для допомоги.

Бренд KSENIASCHNAIDER, відомий використанням апсайклінгу, після 2022 року став символом відповідального виробництва в умовах війни. Його засновники наголошують, що створювати речі в Україні – це вже політичний жест [4, с. 18].

Дизайнерка Світлана Бевза у своїх колекціях переосмислює українські архетипи: колосок і калину – як образи землі, гідності та родючості. Її роботи показують, що національний код може бути сучасним і лаконічним.

Проєкт GUNIA Project відроджує українські ремесла – ткацтво, гутне скло, кераміку, різьблення. Бренд співпрацює з майстрами з різних регіонів, перетворюючи народні традиції на частину сучасного дизайну. Це приклад культурного відродження через працю й красу.

А дизайнер Jean Gritsfeldt став автором антивоєнного показу в Берліні у березні 2022 року, який перетворився на художній маніфест свободи. Його модний виступ з українським прапором на подіумі став одним із перших символів підтримки України в європейській фешн-спільноті.

Війна змінила не лише вигляд української моди, а й її моральні засади. Дизайнери дедалі частіше говорять про чесність виробництва, прозорість, екологічність, залучення жінок і ветеранів до процесів. Мода перестала бути поверхневою – вона стала способом дії, жестом участі й підтримки.

Українська мода після повномасштабного вторгнення є не просто індустрією, а простором колективної пам'яті та самоусвідомлення. Вона допомагає формувати позитивний образ України у світі, зміцнює національну ідентичність і доводить, що навіть у час війни творчість залишається зброєю духу.

Мода стала не лише елементом тилу. Українські дизайнери розробляють адаптивний одяг для ветеранів, як-от у проєкті «Andreas Moskin», де моделями стали військові з ампутаціями. Такі акції перетворюють подіум на платформу для солідарності й відновлення.

Досвід України після початку повномасштабного вторгнення переконливо довів, що мода – це не лише про одяг. Це мова, якою нація говорить зі світом, це зброя, якою бореться за свій образ і дух. У воєнний час українська мода стала маніфестом свободи, інструментом культурного спротиву і містком солідарності. Дизайнери, модельєри, стилісти і навіть перші особи держави спільно створили новий вимір fashion-індустрії, де естетика невіддільна від етики. Політична комунікація за допомогою одягу – від зеленого светра Зеленського до

вишиванки на Олені Зеленській – виявилась неймовірно потужною, бо апелює не лише до розуму, а й до емоцій та цінностей. Світова мода, своєю чергою, теж змінилась під впливом українських подій: вона стала совіснішою, згуртованішою, сміливішою у висловлюванні позиції.

Для України мода у час війни – це частина її фронту. Це спосіб сказати: «Ми – є. Ми боремося. Ми – сучасна культура з тисячолітнім корінням, яку не зламати». І поки українські воїни тримають оборону на полі бою, українські митці тримають культурну оборону – ниткою і голкою, тканиною і словом. Такий симбіоз сили і креативності, безумовно, увійде в історію як феномен нескореного людського духу, де навіть мода стала зброєю свободи.

ЛІТЕРАТУРА

1. Дяченко М. Мода як культурний код нації // Українська культура. 2024. № 2. С. 15–19.
2. Забужко О. Планета Полин. Київ : Комора, 2022. 384 с.
3. Кухарук О. Мода і ідентичність у сучасній Україні // Вісник КНУКіМ. Серія: Культурологія. 2023. № 48. С. 60–67.
4. Сивак Н. Українська мода у час війни: культура стійкості // День. 2023. № 45. URL: <https://day.kyiv.ua/uk/article/ukrayina-incognita/ukrayinska-moda-u-chas-viyny> (дата звернення: 24.10.2025).

УДК 008:930.85(477)

ОСНОВОЮ КУЛЬТУРИ ЯК ФЕНОМЕНУ ЛЮДСЬКОГО ДУХУ Є КУЛЬТУРНА СПАДЩИНА

Анастасія БОДНАР

Науковий керівник – Роман Яремко, доцент кафедри практичної психології та педагогіки кандидат психологічних наук

Львівський державний університет безпеки життєдіяльності

Сучасна війна в Україні показала, що культура і культурна спадщина є не просто додатком до життя суспільства, а його життєвою основою. Вони становлять феномен людського духу, який допомагає нації вистояти, усвідомити свою унікальність і відстояти право на існування.

Великий тлумачний словник сучасної української мови розглядає культуру як «сукупність матеріальних і духовних цінностей, створених людством протягом його історії» [2]. А Закон України «Про охорону культурної спадщини» визначає, що «сукупність